

## Metodika

výuky žáků s lehkým mentálním postižením  
integrovaných ve třídách běžné základní školy

**ZŠ Tábořská, Praha**

## 1. Zvláštnosti žáků s lehkým mentálním postižením

Legislativa České republiky zaručuje rovný přístup ke vzdělání všem dětem bez rozdílu - **školský zákon, opsat.** Děti mají možnost se vzdělávat podle svých schopností a na výběr mají jejich zákonní zástupci buď speciální školy, nebo individuální integraci v běžných školách.

Smyslem a cílem vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením (LMP) je jejich vybavení souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a umožní jim efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Proto k jejich vytváření a rozvíjení směřuje a přispívá vzdělávací obsah a aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Vzhledem ke specifickým vzdělávacím potřebám žáků s lehkým mentálním postižením je kladen důraz na klíčové kompetence pracovní, sociální, personální a komunikativní.

Učení je základní podmínkou psychického vývoje žáků. Poznávací procesy bývají rozvinuty na úrovni konkrétních operací. Je potřeba naučit žáky ustálenému postupu při osvojování učiva a dbát na jeho dodržování. Častým opakováním upevňovat získané poznatky i dovednosti a formou oceňování sebemenších úspěchů žáky motivovat. Přiměřeným způsobem jim prezentovat význam vzdělávání.

U žáků převažuje názorné a konkrétní myšlení. Logické uvažování je úzce spjaté s realitou, překročení rámce konkrétní situace často nebývá možné. Úroveň rozumových schopností ve složce vědomostní je důležité u žáků soustavně systematicky rozvíjet a vytvářet dostatek příležitostí k získávání nových zkušeností a poznatků.

Je nezbytné vytvářet dostatek prostoru k týmové práci žáků, umožnit jim zažít uspokojení ze společných výsledků, a tak posilovat možnosti budoucího pracovního uplatnění.

Náročnost adaptace na požadavky souvisí s pomalejším přechodem žáků od pochopení norem chování k jejich praktickému uplatňování.

Vzhledem k individuálním zvláštnostem dětí s lehkým mentálním postižením je těmto dětem přizpůsoben i Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání tzv. přílohou upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením. Ta reflektuje a zohledňuje všechny zvláštnosti, které rozvoj těchto dětí provází, stanovuje veškeré .....

Každá škola, která vzdělává žáky s lehkým mentálním postižením, je povinna vypracovat pro tyto žáky vlastní přílohu ŠVP. Skloubit ale vzdělávání podle dvou odlišných rámcových učebních plánů není vůbec jednoduché. Také najít zdroje financování těchto úprav bývá složité. Základní škole Táborská se to podařilo prostřednictvím projektu OPPIA Prevence a podpora ve výchovně vzdělávacím procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jako součást inkluzivního vzdělávání a rozvoj profesního a kariérového poradenství na ZŠ Táborská, registrační číslo: CZ.2.17/3.1.00/36373.

## 2. Skloubení dvou rámcových učebních plánů a sestavení rozvrhu hodin

Nejprve je nutné získat pro spolupráci pedagogy školy, kteří budou na integraci spolupracovat a jsou ochotni se dále vzdělávat a nevyhýbají se novým výzvám, neboť je třeba hledat možnosti, jak takové vzdělání uskutečnit, nikoli hledat důvody, proč to nejde.

Pedagogové se musí seznámit s RVP ZV - přílohou pro žáky s LMP a podle ní stanovit výstupy pro konkrétní předmět a ročník. Tyto výstupy se stanou součástí individuálně vzdělávacího plánu žáka i součástí přílohy ŠVP.

Dále je potřeba porovnat učební plány běžné základní školy s učebním plánem pro žáky s LMP. Zjistit, které předměty mají společnou časovou dotaci, které se liší. Pouvažovat, jak by bylo možné dosáhnout alespoň minimální časové dotace, která je učebním plánem pro žáky s LMP stanovena. Toto je úkol pro vedení školy ve spolupráci se speciálním pedagogem.

Při porovnávání na ZŠ Táborská jsme zjistili, že učební plány se výrazně liší. Nastavili jsme tedy jako výchozí bod minimální časovou dotaci podle přílohy pro žáky s LMP. V některých vzdělávacích oborech bylo nutné hodiny přidávat, jinde ubírat.

Vzdělávací oblasti, ve kterých bylo třeba pro žáky s LMP na 2. stupni **posílit** časovou dotaci, neboť požadavky minimální časové dotace pro daný obor pro žáky s LMP byl vyšší než měla časová dotace v ŠVP ZV naší školy pro ostatní žáky (viz tabulka):

- Matematika a její aplikace
- Jazyk a jazyková komunikace - vzdělávací obor Český jazyk
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a zdraví - vzdělávací obor Tělesná výchova
- Člověk a svět práce

Časová dotace těchto vzdělávacích oborů jsou v tabulce označena zelenou barvou.

Vzdělávací oblasti, ve kterých **mohlo, ale také nemuselo** dojít k snížení časové dotace pro žáky s LMP, neboť požadavky minimální časové dotace pro daný obor pro žáky s LMP byl nižší než měl ŠVP ZV naší školy pro ostatní žáky (viz tabulka):

- Člověk a společnost - vzdělávací obor Dějepis a Výchova k občanství
- Jazyk a jazyková komunikace - vzdělávací obor Cizí jazyk
- Člověk a příroda - vzdělávací obory Zeměpis, Chemie, Přírodopis, Fyzika
- Umění a kultura - vzdělávací obor Hudební výchova, Výtvarná výchova

Rozhodli jsme se, že nebudeme ubírat v těch vzdělávacích oborech, kde mohou žáci s LMP uplatnit své kreativní schopnosti. Proto nedošlo k snížení časové dotace v oboru Umění a kultura. V tomto oboru jsme zachovali ve ŠVP stejnou časovou dotaci pro intaktní žáky i pro žáky s LMP. Do učebního plánu pro žáky s LMP jsme navýšili počet hodin z disponibilních hodin.

Vzdělávací obor Jazyk a jazyková komunikace - vzdělávací obor Cizí jazyk se výrazně liší v časové dotaci pro intaktní populaci a pro žáky s LMP. V RVP ZV pro žáky s LMP není Druhý cizí jazyk a První cizí jazyk má dotaci pouze 4 hodiny za celý 2. stupeň. V tomto oboru dodržujeme minimální časovou dotaci danou pro žáky s LMP. Již od 1. stupně jsou žáci s LMP zařazováni do hodin speciálního anglického jazyka pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Zařazením tohoto předmětu již na 1. stupni jako volitelný předmět se osvědčuje. Žák s LMP je zařazen po dva roky do stejného ročníku, učí se tedy opakovaně základy se žáky, kteří také začínají. První rok více poslouchají a jen se dívají, druhým rokem se více zapojují do činností. Při přechodu na 2. stupeň již mají za sebou alespoň základy cizího jazyka. To na 2. stupni umožňuje zařazení těchto žáků do hodin Cvičení z anglického jazyka společně s dalšími žáky se speciálními vzdělávacími

potřebami, jejichž rodiče požádali o to, aby se nemuseli vzdělávat v oboru Druhý cizí jazyk.

Ve vzdělávacích oborech Zeměpis, Přírodopis, Fyzika a Dějepis byla pro žáky s LMP stanovena pro každý ročník 2. stupně jedna vyučovací hodina týdně, pro obor Chemie 1 hodina týdně v 8. ročníku.

Společně s celou kmenovou třídou byli také zařazeni na vzdělávací obory: Výchovu k občanství a ke zdraví, Finanční gramotnost a Etickou a osobnostní výchovu. Tyto obory naplňují výstupy vzdělávacích oblastí Člověk a společnost a Člověk a zdraví.

Časovou dotaci pro vzdělávací oblasti, které bylo nutné posílit, abychom splnili závaznou část počtu hodin učebního plánu pro žáky s LMP, jsme tedy získali v oblastech a oborech:

- Jazyk a jazyková komunikace - vzdělávací obor Cizí jazyk
- Člověk a příroda - vzdělávací obory Zeměpis, Chemie, Přírodopis, Fyzika
- Disponibilní časové dotaci.

**Tabulka počtu hodin učebního plánu pro žáky s LMP podle předmětů, tak jak jsou vyučovány ve Školním vzdělávacím programu „ŠKOLA POROZUMĚNÍ“ – příloha pro žáky LMP**

Vzdělávací obory	1	2	3	4	5	I.st.	6	7	8	9	II.st
Český jazyk a literatura	6,5	7,5	7	6	6	33	4+1	4+1	4+1,5	4+1	20,5
Anglický jazyk / Německý jazyk	0	0	2	2	2	6	1	1	1	1	4
Matematika	4,5	4,5	5	5	4	23	4+1	4+1	4+1	4+1	20
Informatika	0	0	0	0	1	1	1	0+1	0+1	0+1	4
Prvouka	2	2	2	0	0	6	0	0	0	0	0
Přírodověda	0	0	0	1	1	2	0	0	0	0	0
Vlastivěda	0	0	0	2	2	4	0	0	0	0	0
Dějepis	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
Výchova k občanství a zdraví	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
Etická a osobnostní výchova	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0,5	3,5
Finanční gramotnost	0	0	0	0	0	0	0	0	0,5	1	1,5
Zeměpis	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
Fyzika	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
Chemie	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Přírodopis	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	4
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	2	2	1	1	6
Dramatická výchova	1	1	1	0	0	3	0	0	0	0	0
Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	15	2+1	2+1	2+1	2+1	12
Svět práce	2	2	3	4	4	15	5	5	5	5	20
Volitelné předměty - např. Komunikační výchova	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2,5	4,5
<b>Celková časová dotace</b>	<b>21</b>	<b>22</b>	<b>25</b>	<b>25</b>	<b>25</b>	<b>118</b>	<b>30</b>	<b>30</b>	<b>31</b>	<b>31</b>	<b>122</b>

Několik hodin v celkové dotaci zůstalo v disponibilní části, proto bylo rozhodnuto, že bude zařazen předmět Komunikační výchova, v rámci kterého bude prováděna speciálně pedagogická náprava. Zvoleno bylo Feuersteinovo instrumentální obohacování, jehož instrumenty cíleně posilují rozvoj myšlení a řeči. Nakonec se podařilo stanovit celkovou časovou dotaci tak, aby všichni žáci měli v ročníku stejný počet hodin a aby naplnili za 2.stupeň celkovou povinnou časovou dotaci 122 hodin.

Poté bylo nutné začít pracovat na úvazcích jednotlivých učitelů a stanovit, které předměty bude vyučovat speciální pedago a které učitel - realizátor podpůrných opatření.

Poslední částí této organizační části práce na ŠVP ZV, ale nikoli nejlehčí, bylo vytvořit rozvrh, ve kterém se budou prolínat vzdělávací obory dvou skupin žáků. Z rozvrhu (obr. ) 7.B lze zjistit, jakým způsobem je upraven učební plán žáků s LMP oproti běžným žákům. Pokud není uvedeno jinak, mají žáci s LMP stejný předmět jako ostatní žáci. Pokud mají jiný předmět, je tento zadán v Bakalářích jako samostatná skupina a je označena písmenem s - speciální.

Obrázek 1 - rozvrh hodin třídy s integrovanými žáky s LMP - přizpůsobení učebnímu plánu podle přílohy RVP pro žáky s LMP

Základní škola, Praha 4, Táborská 45	
Rozvrh hodin:	Třída: <b>7.B</b>

(rozvrh platný od 12.9.2014)

Základní škola, Praha 4, Táborská 45 VII.B (František Prokop, Dějepis)										
	1 8:15-9:00	2 9:10-9:55	3 10:15-11:00	4 11:10-11:55	5 12:05-12:50	6 13:00-13:45	7 13:50-14:35	8 14:40-15:25	9 15:30-16:15	10 16:20-17:05
<b>P o</b>	<b>Vv</b> Hal (VvPp)	<b>Vv</b> Hal (VvPp)	<b>Sp</b> (7Bs) Svo (Kn)	<b>M</b> (7B) PMa (Ma)	<b>Čj</b> Šká (Kn)	<b>Hv</b> Syr (HvDi)				<b>KAj</b> (KAj) ČA1 (AjJ)
			<b>Aj</b> (Ajab) Ja (ANjS)	<b>M</b> (7Bs) Zav (ChFy)						
<b>Ú t</b>	<b>M</b> (7B) PMa (Čj)	<b>Př</b> (7B) Slá (Př)	<b>Čj</b> Šká (Kn)	<b>D</b> (7B) Pro (Dě)		<b>CAj</b> (CA7) Bal (SPPg)	<b>Z</b> (7B) Fi (Ze)	<b>L: Sp</b> (7Sp1) Zav (ChFy)	<b>L: Sp</b> (7Sp1) Zav (ChFy)	<b>KNj</b> (KNj) ČeD (ANjG)
	<b>M</b> (7Bs) Zav (ChFy)	<b>Inf</b> (7Bs) Zav (Vt)		<b>F</b> (7Bs) Zav (ANjG)		<b>Nj</b> (Nj1) ČeD (ANjG)	<b>Př</b> (7Bs) Slá (Dě)	<b>L: Sp</b> (7Sp2) Pro (Díl)	<b>L: Sp</b> (7Sp2) Pro (Díl)	
<b>S t</b>	<b>Kv</b> (7Bs) Bal (ANjG)	<b>Čj</b> (7B) Šká (Čj)	<b>CAj</b> (CA7s) Bal (SPPg)	<b>F</b> (7B) Vo (ChFy)	<b>L: Tv</b> (7chl) Fi (TVm)	<b>L: Tv</b> (7chl) Fi (TVm)				
	<b>Aj</b> (Ajab) Ja (ANjS)		<b>Nj</b> (Nj1) ČeD (ANjG)	<b>Z</b> (7Bs) Bal (ANjG)	<b>L: Tv</b> (7d) Čer (TVg)	<b>L: Tv</b> (7d) Čer (TVg)				
	<b>Aj</b> (Ajb) Nov (AFjZ)	<b>Čj</b> (7Bs) Bal (ANjG)	<b>Nj</b> (Nj2) Ja (ANjS)		<b>S: Um</b> (Um) Hal (VvPp)	<b>S: Um</b> (Um) Hal (VvPp)				
<b>Č t</b>	<b>TH</b> Pro (Dě)	<b>Voz</b> Pro (Dě)	<b>D</b> (7B) Pro (Dě)	<b>Z</b> (7B) Fi (Ze)	<b>M</b> (7B) PMa (Ma)	<b>Př</b> (7B) Slá (Př)				
			<b>D</b> (7Bs) Bal (ANjG)	<b>Tv</b> (7Bs) Va (TVg)	<b>L: Sp</b> (7Bs) Va (Dě)	<b>L: Sp</b> (7Bs) Va (Dě)				
<b>P á</b>	<b>Čj</b> (7B) Šká (Čj)	<b>M</b> (7Bs) Zav (Ze)	<b>F</b> (7B) Vo (ChFy)	<b>M</b> (7B) PMa (Ma)	<b>Tv</b> (7chl) Fi (TVm)	<b>Etov</b> Hri (Dě)				
	<b>Čj</b> (7Bs) Bal (ANjG)	<b>Aj</b> (Ajab) Ja (ANjS)	<b>M</b> (7Bs) Zav (Ze)	<b>Čj</b> (7Bs) Bal (ANjG)	<b>Tv</b> (7d) Čer (TVg)					

### 3. Tvorba Individuálně vzdělávacího plánu pro žáky s LMP

Pedagogy, kteří se v rámci svého úvazku podílejí na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, mezi které patří i žáci s LMP, čekala tvorba individuálně vzdělávacího plánu (IVP). Třídní učitelé ve spolupráci se speciálním pedagogem postupovali podle přiložených pokynů a pracovali se vzorovým IVP. Ostatní učitelé a speciální pedagogové se podíleli na vytvoření výstupů ŠVP do přílohy IVP. Protože jsou v době trvání projektu žáci v 7.ročníku, najdete v metodice i celou zpracovanou přílohu IVP pro 7.ročník.

#### Pokyny k vyplňování IVP - individuálně vzdělávacího plánu - pro třídní učitele

1. Formulář IVP pro žáky s lehkým mentálním postižením (dále LMP) stáhněte ze serveru nástěnka učitele - složka projekt OPPA - složka LMP.
2. Vyplňte údaje o žákovi.
3. Vše, co je vyznačeno kurzívou, je nutné nahradit podle skutečnosti, jedná se pouze o vzor.
4. **Rozhodnutí o povolení vzdělávání žáka, žákyně podle IVP ze dne** - opište datum, které je uvedeno na rozhodnutí ředitele školy o povolení integrace a IVP - najdete v dokumentaci školního speciálního pedagoga
5. **Zdůvodnění** - sem opište diagnózu
6. **Školská poradenská, zdravotnická a jiná zařízení, která se podílejí na péči** - doplňte, pokud víte, zda dítě dochází na logopedii, je v péči neurologa, foniatra a podobně
7. **Učební dokumenty:** Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola porozumění  
Č.j. 26732/2005-22 - příloha pro žáky s lehkým mentálním postižením
8. **Organizace výuky** - popište, jak se bude lišit organizace výuky od výuky ostatních žáků ve třídě.
9. **Priority vzdělávání a dalšího rozvoje** - konzultujete se školním speciálním pedagogem
10. **Součástí dělených hodin ČJ je i speciálně pedagogická péče** - vyplňuje školní speciální pedagog, pokud je na škole pro daný ročník zařazena  
**Ve všech vyučovacích předmětech je třeba dbát na** - sem opsat ze zprávy z PPP uvedená doporučení
11. **Způsob hodnocení** - vyberte jednu z možností podle potřeb dítěte
12. **Personální zajištění upraveného vzdělávání** - vypište, kdo se kromě vyučujících bude na vzdělávání podílet, u nás nejčastěji školní speciální pedagog
13. **Spolupráce se zákonnými zástupci** - popište pravidla, jak budete spolupracovat
14. **Podíl žáka na řešení problému** - společně si stanovte, co bude úkolem žáka, maximálně 3 věci
15. **Předpokládaná potřeba navýšení finančních prostředků nad rámec prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle zvláštního předpisu** - vyplňte, pokud potřebujete nějaké konkrétní pomůcky, napište sem případného asistenta pedagoga a požadavky předejte vedení školy.
16. Do tabulky doplňte jména vyučujících, kteří se na vzdělávání žáka s LMP budou podílet.
17. **Přiložte přílohu** - výstupy pro jednotlivé předměty a ročníky najdete na serveru nástěnka učitele - složka projekt OPPA - složka LMP. Jednotlivé ročníky jsou obsaženy v názvu souboru.
18. Sejděte se s rodiči nad návrhem IVP, doplňte případné změny.
19. Hotový IVP vytiskněte, nechte všechny zúčastněné strany podepsat.
20. Podepsané založte do sborovny do složky IVP a jeden výtisk předejte zákonným zástupcům žáka.

ZŠ Táborská 45, Praha 4

<b>Jméno a příjmení žáka:</b>	
<b>Datum narození:</b>	<b>Bydliště</b>
Třída:	
Školní rok:	

**Rozhodnutí o povolení vzdělávání žáka, žákyně podle IVP ze dne:**

*Zdůvodnění - diagnóza*

- 

**Školská poradenská, zdravotnická a jiná zařízení, která se podílejí na péči:**

- *pedagogicko psychologická poradna Praha 4*
- *školská poradenská pracoviště*

**Učební dokumenty:** Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola porozumění  
Č.j. 26732/2005-22 - příloha pro žáky s lehkým mentálním postižením

**Organizace výuky**

*Výuka bude organizována kombinací integrace v běžné třídě a zařazením do speciální skupiny na určité vyučovací předměty.*

*Na český jazyk dochází na předmět speciální český jazyk v rozsahu 5 hodin týdně.*

*Na anglický jazyk dochází na předmět speciální anglický jazyk v rozsahu \_\_\_\_ hodin týdně.*

*Oba předměty vede speciální pedagožka PhDr. Kamila Balharová. K výuce budou používány speciální výukové programy.*

**Priority vzdělávání a dalšího rozvoje**

*- zaměřit se na dysgrafické problémy, navrhujeme absolvovat program Maxík*

**Součástí dělených hodin ČJ je i speciálně pedagogická péče**

- *cvičení na rozvoj hrubé a jemné motoriky, grafomotorická cvičení*
- *rozvoj zrakového vnímání i paměti*
- *cvičení na zvyšování koncentrace pozornosti*
- *rozvoj řečového projevu, jazykového citu, vyjadřovací dovednosti*
- *cvičení na posilování paměti*
- *procvičování pravolevé a prostorové orientace*
- *procvičování čtenářských dovedností*
- *rozvoj sluchového vnímání - analýza, syntéza, hranice vět, slov, slabik, hlásek*
- *sluchové rozlišování měkkosti, tvrdosti slabik, sykavkové asimilace*

**Ve všech vyučovacích předmětech je třeba dbát na:**

- *opsat ze zprávy z PPP - doporučení*

**Způsob hodnocení**

- *kombinací klasifikačního stupně a širšího slovního hodnocení*
- *nebo slovní hodnocení*
- *nebo klasifikačními stupni*

**Personální zajištění upraveného vzdělávání:**

*Potřeba dalšího pedagogického pracovníka nebo další osoby podílející se na práci se žákem její rozsah:*

*Speciální pedagog - speciální český jazyk v kombinaci s reedukačními činnostmi, 5 hodin týdně*

*speciální anglický jazyk \_\_\_\_ hodin týdně*

**Spolupráce se zákonnými zástupci**

- *způsoby komunikace a její četnost (osobně, e-mailem, telefonicky apod.)*
- *sledování a vzájemné informování o zdravotním stavu a jeho změnách*



- *být v častém kontaktu se školou*
- *společná práce (rodič - žák) s týdenním plánem, diářem*
- *kontrola domácí přípravy, společné vypracovávání domácích úkolů*
- *kontrola nošení pomůcek*

**Podíl žáka na řešení problému:**

- *bude aktivně pracovat při hodinách*
- *denně si bude samostatně připravovat věci do školy (v penále mít ořezané tužky, pastelky, gumu, pero)*
- *bude se snažit pečlivě si zapisovat všechny úkoly*

Časový plán vzdělávání žáka je stanoven na 1 školní rok.

Dodatečné úpravy časového plánu a obsahu učiva bude stanoven v okamžiku potřeby přílohou k tomuto IVP.

**Předpokládaná potřeba navýšení finančních prostředků nad rámec prostředků státního rozpočtu poskytovaných podle zvláštního předpisu.**

*Navrhovaný požadavek finančních prostředků na zajištění podmínek pro vzdělávání žáka/kyně se zdravotním postižením, např.:*

- *výukových programů*
- *učebních pomůcek*
- *speciálního pedagoga*
- *asistenta pedagoga*
- *reedukačních a kompenzačních pomůcek*

Osoby zodpovědné za vzdělávání a odbornou péči o žáka	Jméno a příjmení	podpis
Třídní učitel/ka		
Český jazyk		
Matematika		
Cizí jazyk		
Člověk a jeho svět		
Člověk a příroda		
Umění a kultura		
Svět práce		
Informační a kom. technologie		
Člověk a zdraví		
Školní speciální pedagog		
Pedagogický pracovník školského poradenského zařízení		
Zákonný zástupce žáka		
Žák/ žákyně		

V..... dne .....

Podpis ředitele školy.....

Příloha: Výňatek ze ŠVP - výstupy z jednotlivých předmětů v daném ročníku

Příloha IVP pro 7. ročník - žáci s lehkým mentálním postižením.

### **Výstupy ŠVP Škola porozumění 7. ročníku pro žáky s lehkým mentálním postižením**

#### **Český jazyk**

- Žák by měl vyjmenovat vyjmenovaná slova, a ovládat jejich pravopis.
- Žák by měl určit kořen u slov, u kterých se neliší svým tvarem, pojmenuje předponu, příponu.
- Žák by měl odlišit předponu od předložky a správně je psát .
- Žák by měl určit číslo a rod podstatných jmen.
- Žák by měl správně používat pád podstatného jména při komunikaci mluvené i psané.
- Žák by měl vyjmenovat pádové otázky a s nápovědou podle tabulky určit pád.
- Žák by měl skloňovat podstatná jména podle vzorů.
- Žák by měl ve větě rozeznat podstatné jméno a sloveso.
- Žák by měl u sloves určit čas.
- Žák by měl ve větách s vyjádřeným podmětem najít základní skladební dvojici.
- Žák se seznamuje se shodou podmětu s přísudkem, ve větách s vyjádřeným podmětem.
- Žák by měl získat pozitivní vztah k literatuře – vede si čtenářský deník.
- Žák by měl rozeznat poezii, prózu, divadelní hru.
- Žák by měl ústně formulovat dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení.
- Žák by měl hledat a pokusit se najít hlavní myšlenku.
- Žák by měl za pomoci učitele vyhledávat v Pravidlech pravopisu.
- Žák by měl číst s porozuměním a plynule.
- Žák by měl napsat popis prostý, pracovního postupu a charakteristiku.
- Žák by měl vyprávět podle osnovy.
- Žák by měl vyplnit běžné tiskopisy – podací lístek, seznamuje se s psaním žádosti a objednávky..
- Žák by měl vést rozhovor v nenáročných, ale i náročnějších situacích, správně telefonuje.
- Žák by měl rozlišovat spisovný a nespisovný jazyk, uvést synonyma ke slovům z aktivní slovní zásoby.
- Žák by měl odpovědět na otázky z odborného textu.

#### **Dějepis**

- Žák porovná způsob života pravěkých a současných lidí.
- Žák by si měl vytvořit představu, jak žili staří Slované
- Žák se seznámí s prvními státními útvary na našem území.
- Žák by měl vědět, kdo byl Cyril a Metoděj.
- Žák se seznamuje s pověstmi o prvních Přemyslovcích. K jedné namaluje ilustraci.
- Žák by měl vysvětlit(jednoduše), proč na Václavském náměstí stojí socha svatého Václava, kdo to byl.
- Žák se seznamuje s architekturou období
- Žák se seznamuje s obdobím rozkvětu českého státu v období přemyslovském.
- Žák se seznamuje s obdobím rozkvětu českého státu v době lucemburské
- Žák by měl znát úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- Žák se seznamuje s životem ve středověkém městě.
- Žák by měl charakterizovat příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- Žák porovná na obrázcích stavby z období gotiky a renesance.

#### **Zeměpis**

- Žák by měl vědět, že Země je jednou z planet Sluneční soustavy.
- Žák by měl objasnit důsledky pohybu Země – střídání dne a noci, jak dlouho trvá otočka kolem osy a dobu

oběhu kolem Slunce – rok

Žák by měl vědět rozumět základní geografické terminologii. Měl by vědět co je glóbus a co z něj může vyčíst za informace

Žák by měl porovnat různé mapy podle jejich účelu.

Žák by měl vyhledat na mapách jednotlivé světadíly a oceány

Žák by měl podle mapy určit přírodní podmínky Asie

Žák by měl z mapy vyčíst hospodářské poměry Asie – pojmenovat plodiny, které se zde pěstují nebo přírodní bohatství

Žák se seznamuje s politickými a společenskými problémy v Asii.

Žák se seznamuje s kulturními poměry Asie

Žák by měl podle mapy určit přírodní podmínky Afriky

Žák by měl z mapy vyčíst hospodářské poměry Afriky – pojmenovat plodiny, které se zde pěstují nebo přírodní bohatství

Žák se seznamuje s politickými a společenskými problémy v Africe.

Žák se seznamuje s kulturními poměry Afriky.

Žák by měl podle mapy určit přírodní podmínky Ameriky

Žák by měl z mapy vyčíst hospodářské poměry Ameriky – pojmenovat plodiny, které se zde pěstují nebo přírodní bohatství

Žák se seznamuje s politickými a společenskými problémy v Americe.

Žák se seznamuje s kulturními poměry Ameriky.

Žák by měl podle mapy určit přírodní podmínky Austrálie a Oceánie

Žák by měl podle mapy určit přírodní podmínky Polárních oblastí

### **Přírodopis**

Žák by měl:

- porovnat vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí rostlin
- vědět o základních fyziologických procesech a jejich využití
- rozlišit základní systematické skupiny rostlin a znát jejich zástupce
- popsat přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí
- znát význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- porovnat vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů
- rozlišit jednotlivé skupiny živočichů a znát hlavní zástupce
- rozlišit populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému

### **Cvičení z angličtiny**

Žák by měl procvičovat:

- osvojování základních výslovnostních návyků – zopakuje po učiteli
- ovládání fonetické podoby abecedy, aby podle zaznamenané výslovnosti dokázal slovo přečíst
- používání základních číslovek
- zvládání zdravení, přání, poděkování
- porozumění obecně známým slovům a frázím
- tvoření jednoduchých otázek a kladných i záporných odpovědí
- vedení jednoduchých rozhovorů
- čtení a překlad jednoduchých pojmů a názvů
- orientaci ve slovníku
-

## 4. Tvorba tematických plánů jednotlivých vzdělávacích oborů

Tvorba tematických plánů pro jednotlivé vzdělávací obory úzce souvisí s výstupy z dané vzdělávací oblasti. Nicméně je potřeba je konkretizovat a napojit na výukové materiály, v tomto případě na učebnice přizpůsobené a vydávané pro žáky s LMP. Učebnice jsou pro učitele, kteří nejsou vzdělaní v oblasti speciální pedagogiky, dobrým vodítkem toho, kolik toho asi tak může žák s LMP zvládnout, aby ho nepřeceňoval, ale také nepodceňoval jeho schopnosti.

Obr. Ukázka tematického plánu vzdělávacího oboru Dějepis

Dějepis						
Tematický plán						
ročník	předmět	složka předmětu	kompetence	měsíc	výstup	učivo
7	D	počátky lidské společnosti	učení	září	Žák porovná způsob života pravěkých a současných lidí.	pravěk, starověk, současnost
7	D	středověk a křesťanství	učení	září	Žák by si měl vytvořit představu, jak žili staří Slované	Sámo, praotec Čech, hradiště, bydlení, zemědělství
7	D	středověk a křesťanství	učení	říjen	Žák se seznámí s prvními státními útvary na našem území.	Velkomoravská říše, České země
7	D	středověk a křesťanství	učení	říjen	Žák by měl vědět, kdo byl Cyril a Metoděj.	Cyryl a Metoděj, státní svátek 5.7., písmo
7	D	středověk a křesťanství	komunikativní	říjen	Žák se seznamuje s pověstmi o prvních Přemyslovcích. K jedné namaluje ilustraci.	Přemysl oráč, kněžna Libuše
7	D	středověk a křesťanství	komunikativní	listopad	Žák by měl vysvětlit (jednoduše), proč na Václavském náměstí stojí socha svatého Václava, kdo to byl.	kníže Václav, Bořivoj, Ludmila, Boleslav
7	D	středověk a křesťanství	učení	listopad	Žák se seznamuje s architekturou období	románský sloh - rotunda na Vyšehradě, hrady, gotický sloh
7	D	středověk a křesťanství	učení	listopad	Žák se seznamuje s obdobím rozkvětu českého státu v období přemyslovském.	knížata, králové, turnaje
7	D	středověk a křesťanství	učení	prosinec	Žák se seznamuje s obdobím rozkvětu českého státu v době lucemburské	Karel IV.
7	D	středověk a křesťanství	sociální a personální	leden	Žák by měl znát úlohu a postavení církve ve středověké společnosti	kláštery, církve, kostely, Mistr Jan Hus - státní svátek 6.7.
7	D	středověk a křesťanství	občanská	leden	Žák se seznamuje s životem ve středověkém městě.	platidla, městská samospráva, královská, poddanská, jídlo
7	D	středověk a křesťanství	komunikativní	Únor - duben	Žák by měl charakterizovat příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí	začátek husitských válek. Václav IV, husité a křižáci, Jiří z Poděbrad
7	D	středověk a křesťanství	komunikativní	květen	Žák porovná na obrázcích stavby z období gotiky a renesance.	gotické a renesanční stavby, způsob života v nich

Příloha ŠVP pro žáky s lehkým mentálním postižením je nedílnou součástí ŠVP ZV Škola porozumění, proto se v příloze zabýváme pouze těmi součástmi a vzdělávacími obory, v kterých se vzdělávání žáků s LMP odlišuje náplní nebo výstupy.

## 5. Zkušenosti z praxe, aneb na co jsme narazili při výuce

Metodika by nebyla úplná, kdyby její součástí nebyly zkušenosti z jednotlivých hodin. Rozhodli jsme se, že si budeme psát komentáře k jednotlivým přípravám na hodiny a z nich následně vybereme ty nejzajímavější. Vzor lze nalézt také na serveru nástěnka učitele ve složce projekt OPPA.

---

### Jedna z možností zpracování poznatků z hodiny:

**Téma hodiny:** Pravěk a starověk

**Výstup ze ŠVP:** Žák porovná způsob života pravěkých a současných lidí

**Cíl hodiny:** Žák se připravuje na porovnání způsobu života pravěkých lidí a současných lidí.

1. Zopakování z minulé hodiny: Co si podle výpisků pamatuji o pravěku.
2. Přečíst téma starověk.
3. Začít vytvářet představu, jak za sebou jednotlivá období šla v čase.
4. Odpovědět na otázky za textem o starověku - příprava na porovnávání

**Pomůcky:** barevný papír, nůžky, fixy

**Klíčová slova:** pravěk, starověk, porovnávání

### Hodnocení:

1. Problémem bylo, že se žáci v sešitě a výpiscích neorientovali. Proto jsem položila otázku, zda by pomohlo nějaké zvýraznění. Po chvíli přišli na to, že by bylo dobré nadpis nějak barevně odlišit, že není výhodné pro orientaci číst vše. Dva si nadpis dali do barevného rámečku, jeden si ho barevně podtrhl. Potom již zvládli podle výpisků říci něco o životě v pravěku. Problém činilo slovo tření - ve významu třít kameny o sebe - tuto činnost si pamatovali, ale naznačovali ji
  2. Žáci četli společně nahlas, střídali se po větách. Problémem při čtení bylo poznat, kde končí věta a začíná další, když se ve větě objevila zkratka. Za zkratkou je tečka, což na ně působilo jako ukončení věty. Museli jsme si vysvětlit, že obě pravidla musí platit zároveň - tečka i velké písmeno. Pojmenování zkratky tzv. - tak zvaný.
  3. Nastříhali jsme barevné pruhy papíru. Žáci nadepsali období pravěk, starověk. Problém nastal, když měli pruh papíru rozdělit na přibližně tři stejně široké části, aby do nich mohli napsat jednotlivá období pravěku. Při pokusu o skládání jim nešlo odhadnout přibližnou třetinu. Nakonec se podařilo pruh změřit, získané číslo 50 cm rozdělit na třikrát se zaokrouhlením a pak do jednotlivých částí vepsat období pravěku.
  4. Odpovědi jsme vpisovali na pruhy k pravěku nebo starověku. Podařilo se odpovědět na všechny otázky, kromě porovnání, které bude součástí příští hodiny.
-